

végképp reményünket a sötétség birodalmában. Ha éjszaka van - ott a Hold. Ha nincs Hold - ott vannak a csillagok. Ha nincsenek csillagok - ott a sok szentjános bogár, s ha éppen tél van - a hópelyhek milliárdjai világítanak.

*

Az szi és tavaszi avarégetés a kiskertekben nemcsak a sok száz katicabogár pusztulása miatt nem jó. Nem jó a nyár elejei sok millió tet miatt sem. Ne bántsod azokat akik kordában tartják a „tet ket”!

*

Ha kerítést építünk a szarvasbika útjába, ott fog elpusztulni! Ha az embereket korlátozzák szabadságukban nagyon hamar alkalmazkodnak, s t még jól is érzik magukat. Mennyivel könnyebb embernek lenni!?

*

A nyiladékok célja, hogy elválassza, áttekinthet bb tegye az erdész számára az erd ket, megkönnyítse a vadak elejtését, vezesse a turistákat ha eltévedtek. Az emberi élet nyiladéka a betegségek és a csendes semmittevések órái. Figyelmeztetnek a tilosra, az észrevétlenül közeled fontos dolgokra és az eltévelyedéseinkre.

*

A természet hangjai nem a polifonikus zenével, hanem egy szál szitárral adhatók vissza. A természet hangjaiban nem a harmónia a fontos, hanem a szabadság. A mennydörgésbe az óriás bükkfák is belemegnek, a patakcsobogás összegy jti a hajnali párát és az énekes rigó esti éneke elaltatja a méheket és legyeket. A nagyzenekari harmóniát akkor szerette meg az ember, amikor süketté vált a természet hangjaira.

*

A fotó, ha jó, visszatükröz valamit a természet harmóniájából. A természet, ha néha kíméletlenül, vagy közömbösen, de visszatükrözi teremt je tökéletességét. Így aztán a természetfotó, a tükörkép tükrözésével akarja megláttatni a valóságot. Ezért kevés a jó természetfotó.

*

Mit enne a mókus télen, ha a mogyoró helyett a szamócát szeretné? S mit a méhek, ha a nektár helyett füvet gy jtenének? Az embernek könny . mindenev . Jó neki a szamóca és a mogyoró is, a jó nektár és jó a f is. S t talán mostanában leginkább a vegyi anyagokat és a mérgeket szereti.

*

Öt évig kísérleteztek. Több száz tudós dolgozott együtt a sikerért a világ minden részéb l. Dollármilliókat költöttek rá. Aztán a játék közepén valamelyikük egy hanyag pillanatában elveszítette a Mars-szondát. Olyanok vagyunk, mint az óvodások. A különbség talán csak annyi, hogy k még nem tudják: játéuk közben néhány millióan éhen halnak.

KORONCZAY LILLA

A LÉLEKGYÓGYÍTÓ

„Gyertek, lányok, énekelni, megszépültök t le!”

Nem csupán tanít és nevel, Mészárosné Lázi Zsuzsanna énektanárn ennél sokkal többet tesz. Harminc éve igyekszik dalaival szebbé varázsolni a bicskei Kossuth Zsuzsa Gyermekotthon sérült kis lakóinak lelkét.

– Zsukka néni!” – kiáltják a gyerekek, amint kedvenc énektanárn jük felt nik a gyermekotthon – az egykori Batthyány-kastély – kapujában. Eltelt néhány hét a vakációból nélküle, már nagyon hiányolták. Kicsik és nagyok megrohmozák, egy ölelés itt, egy puszi ott, és Zsuzsa megpróbálja mindannyiukat a szárnya alá venni. Így vonulnak végig az udvaron, akár a tyúkanyó a csibéivel, aztán felkapaszkodnak a csigalépcs n, egészen a díszteremig. Abban áll a zongora, itt zajlanak az évszázad ünnepségei, és néha itt próbál az otthon kórusa is.

– „Énekeljünk egyet?” – teszi fel a költ i kérdést Zsuzsa néni, és a gyerekek azonnal elfoglalják helyüket a hangszer körül. A tanárn belecsap a billenty kbe, és felharsan az idei év slágere, a Bolyki Brothers Homokba kell írni kezdet dala. Aztán jöhet egy kis Republic, míg végül a srácok másik kedvence, L.L. Junior Összetart a dal cím száma következik. Repül a gyerekkórus hangja, ki a nyitott ablakon át, a kastélypark fái fölé.

„E FIÚBÓL KÁNTOR LESZ...!”

A leglelkesebb énekes – mint kés bb megtudom, Erd Péter bíboros ministránsa –, Balogh André egyszer csak hevesen gesztikulálva reklamál, hogy múltkor az Esztergomi Bazilikában másképp énekeltek. – Nem baj, kislány, ez a dal mindenütt a szeretetr l szól – simogatja végig az arcát Zsukka néni. A fiú ett l megnyugszik, és átszellemülten dalol tovább.

– Meglep dtél? – kérdezi t lem Zsuzsa a rögtönzött koncert végén.

Szó ami szó, Kodály átiratot vártam inkább, mint aktuális popslágereket. Nem mintha zavart volna.

– Kodály is van, az énekórákon nem térek el a tananyagtól – bólint a tanárn . – De a szünetekben a gyerekek kedvenceit énekeljük. Haladni kell a korrallal és nekem egyáltalán nincs ellenemre, ha a populáris zenét is bevesszünk a repertoárba. Múltkor egy kislány azt kérdezte t lem, ismerem-e a cigány himnuszt. Mondtam neki, hogy nem, de ha elénekli, szívesen megtanulom. Legközelebb már én is fújtam velük együtt.

– Egyik-másik tanítványom valóságos tehetség. ket énekversenyeken is indítom. Fontos, hogy sikerélményük legyen! Bármiben. Zenében, rajzban, sportban. N t le az önbizalmuk és végre elhiszik, hogy k is érnek valamit.

– Szinte minden gyerek nehéz körülmények közül érkezett ide, z rös családokból vagy azért, mert a szülei

anyagilag ellehetetlenültek, és nem tudják felnevelni ket. Egy részük lelkileg sérült, gyógyszeres kezelést vagy pszichológust igényel. André például Budapest nyolcadik kerületéből jött, nagyon érzékeny gyerek. Az éneklést le megnyugszik. Szerencsére gyönyör hangja van, még a bíboros úr is felfigyelt rá. – E fiúból kántor lesz, akárki meglátja! – néz végig szeretettel pártfogoltján, aki hálásan söpri be a dicséretet.

Zsuzsa úgy gondolja, neki nem csupán az énektanítás a dolga, hanem az is, hogy átadja a zene iránti lelkesedését a gyerekeknek. Hisz a muzsika gyógyító erejében. Azt szokta mondani a kislányoknak: gyertek a kórusomba, meglátjátok, megszépültök t le! És a diákok tolonganak a próbákon. Talán hihetetlen, de néhány éve az évfázón sem a szomszédos Pizzafalóba akartak menni, hanem a fák alatt énekelni Zsukka néniel... és két órán keresztül abba sem hagyták: ebből a nevel otthonból még nem szökött meg gyerek.

„RABUL EJTETT A HELY SZELLEME”

Zsuzsa lélekgyógyítóknak született.

– Háromévesen éreztem elször a lelkemben azt a zsongást, amit mindannyiszor, ha zongorához ülök – emlékszik vissza. – A szomszédunkban lakott két lány, akik folyton tangóharmonikáztak. Én persze ott sündörögtem körülöttük, hátha egyszer a kezembe foghatom a hangszert. Aztán én is megkaptam életem első hangszert: egy xilofont. Apám eljátszotta rajta a „Süss fel nap!”-ot, és állítólag én hiba nélkül visszajátszottam. Már ötévesen beírtattak a zeneiskolába, és nemsokára tíz-tizenöt darabot fejből lejátszottam a zongorán. A szüleim a kulcslyukon keresztül néztek izgatottan, ha vizsgáztam. Ám nyolcévi zongorázás után elfogytak mellőlem a tanárok Kunszentmártonban, és nekünk Szolnokra kellett volna költöznünk ahhoz, hogy továbbképezhessem magam. Egy időre tehát leálltam, de nagyon hiányzott a zene. A gimnáziumban fölelevenítettem a tudásom, és érettségi után az Egri Tanárképző Iskola történelem-ének szakára felvételiztem. Gyerekek között szerettem volna lenni, és mindenképpen zenélni. A férjemet is ott ismertem meg, ma Zsámbékon hittant oktat.

Zsuzsa a szülővárosában kezdett el tanítani, majd Válon, egy dunántúli faluban kaptak pedagóguslakást. Öt évet adott magának, hogy beigazolódjék, valóban az énektanítás az útja. Amikor már a második kórusát alapította meg, és a tanári asztalon minden nap egy csokor virág illatozott, a gyerekek szeretetének jeleként, Zsuzsa úgy döntött, a pályán marad. Nemsokára megszületett az első gyermeke, majd a második, a harmadik és a negyedik. Ketten azonban már férje szülővárosában, Bicskén nevelte fel.

Az anyósa intézett neki állást az egyik általános iskolában, de végül azt mégsem Zsuzsa kapta meg. Elkövetett ugyanis egy „hibát”: vissza-visszajárt a váli templomba orgonálni. Ez még nem is lett volna baj, de

egyre több gyerek győlt köréje, hogy szájatva hallgassa a játékát. Zsuzsát azzal vádolták, hogy vallásos nevelést folytat, és ez akkoriban nagy büntetésnek számított. Végül nem vették fel az iskolába, de nem bánta. A gyermekotthonban tanítani sokkal nagyobb kihívásnak látszott. Csak a legjobb, legelhivatottabb pedagógusok maradtak meg. Ha egy évig kibírja, rabul ejti a hely szelleme, mondta neki az igazgató. Így is történt...

– Számomra minden gyerek lelke lezárt boríték. Igyekszem ket felnyitni, ha hagyják. Tisztelem a gyerekeket, és nagyon ügyelek arra, hogy mindegyiküknek azt adjam, amire szüksége van. Egyikkel beszélgetni kell, a másikat szeretettel feddni, de amit mindegyik igényel, az az anyai ölelés. Én egyikkel sem spórolok. Néhány éve etikát is tanítok. A gyerekek azt szokták mondani, t lemm tanulják meg, hogyan különböztessék meg a jót a rossztól.

„MINDIG ADJUNK A T ZB L”

– Egyszer volt egy diákom, Zsolti. Amikor elköszönt az otthonától, negyedóráig ölelt és pörgetett a levegőben, miközben folytak a könnyei. Minden gyerek nehéz szívvel búcsúzik, de ez több volt annál. Aztán meghallottam, hogy Zsolti elzetes letartóztatásban van, mert lopott. Attól kezdve minden héten meglátogattam a börtönben. Ott tanultam meg, mit jelent fordítva leírni az ablaküvegre, hogy szeretlek, vagy szívet formálni a kezünkben a rácok mögött. Végül én tanúskodtam Zsolti mellett, hogy elengedjenek a büntetéséből két évet. Görgy tyúkhúslevessel vártam, szereztem neki munkát és szállást, egy ideig úgy is látszott, megbecsüli magát, aztán sajnos visszaesett. Többet nem tehettem érte, azóta is sajog a szívem, ha rá gondolok.

De nem szeretném, ha úgy látszana: t leünk csak büntetés nélkül kerülnek ki! Zsolti esete kivételes, az ellenkezője sokkal jellemzőbb. A fiúból általában tisztességes családapák, a lányokból pedig szerettedesanyák lesznek.

Zsukka el vesz egy albumot, és mutogatni kezdi a kincseit. Virágos rajzok, kusza betűkkel írt köszönetnyilvánítások: „Szeretlek Zsukka néni!” „Csudajó énekelni!”

Az egyik rajzon vezényel, elte törött szárnyú madár énekel. A nyolcéves kislány, aki készítette, magát képzelte a sebesült kis lény helyébe. Sorjáznak harminc nehéz év emlékei. – Ezért érdemes csinálni! – sóhajt fel a fáradt tanár, majd felkel, odamegy a zongorához, és még egyszer, utoljára odahívja magához a gyerekeket: – Elénekeljük a dalomat, amit én írtam? – A srácok már támasztják is a hangszert, és tekintetüket Zsukka néni felé függesztve rázendítenek a dalra, amely arról szól: mindig adjunk a t zbl, ami bennünk ég.

[Néki Lapja: 2014. augusztus 6., 32. szám. 26–27. o.]

(Zsuzsa kiegészítése: Igazgatóm, Vásárhelyi János ezzel az írással köszöntött 2014-es születésnapomon.)

Természetszer leg minden elhangzott szó, gondolat nem kerülhet be egy-egy ilyenféle beszélgetésbe. Számos fontos nevelési és keresztény gondolatom kimarad -- terjedelmi és egyéb okok miatt. A jézusi gondolatokról ugyan mellékesen jelen volt, a kisközösségi közeg viszont említésre sem került a cikkben. De mi tudjuk, hogy Jézus nélkül, Isten nélkül nem lehet szeretni.

Koronczay Lilla rendezett családban él, aranyos lélek. Írásait mindenkor szerkesztik -- tartalmilag és nyelvileg. Meglep és örvendetes, hogy a nemzetközi Sanoma cég tulajdonában lévő N k Lapja lehozta ezt az írást.)

MERZA JÓZSEF

KOLDUS A KÜSZÖBÖN

A metróbéjárat felül heged szó szerint dik át a zsidóvárosban. Aki kicsit odafigyel, valamelyik brandenburgi koncert hangjaihoz hasonló dallamot fedezhet fel benne. Nem kell arra mennem, anélkül is tudom, hogy egy kövér cigányzenész rögtönöz a klasszikus zenére. Eltűnt, az aluljáró kövezetén, nyitott heged tok fekszik, a mészét értékel járókelk abba dobják be a fém- vagy papírpénzeket. Jóllesik egy pillanatra odafigyelni, mert biztosan, bár elég nagy szabadsággal tolmácsolja Bach zenéjét.

Az egykori diabolt feljárójánál idesebb asszony ül a lépcső tetején. Keveset beszél, ritkán mond ki két mondatot. Nem cirkalmazza a szöveget, pénzre van szüksége. Ellentétes stílust képvisel a szálloda sarkához vezető lépcső alján félig ülő, félig fekvő férfi, aki lábát mutogatva, egy cicerone ékesszólásával, megállás nélkül zúdítja keneteljes mondatait az arra járókra. Most nincsenek lenn perui vagy bolíviai zenészek, akik a remélt adomány fejében délamerikai hangulatot varázsolnának az aluljáróba. Nem látom azt a fiatalembert sem, aki itt találja a gyakorlóteret fuvolajátékához, s így aratja le a mészete honoráriumát, ötletesen párosítva a hasznosítást a jövedelmezéssel. Viszonylag kevés az egyetlen, fóliába burkolt példányt lobogtató újságár, a hajléktalanok nem alkotnak

csatárláncot az áttörni igyekvő gyalogosokkal szemben. Koldusok, kéregetők, eladók, árusok világa keretezi a dolgoik után siető emberek világát. Mindenki ugyanazt, bár lehet legmásképpen csinálja. Hans Schnier XXIII. János pápáról gitározott a templom lépcsőjén és sapkájába cigarettát is tett, hogy inspirálja az ötletelen adakozókat. Nagyon áruklódó trükk az önmagát agyoncigarettázó író részéről. De hát mindenki szeretne valamit, mindenki azt szeretné, amire szüksége van, nem szerencsés dolog magyarázgatni valakinek, hogy ne akarja azt, amit nagyon akar.

Állni és nézni az aluljáró világát, látszólag elég egyszerű dolog. Itt minden világos és egyértelmű. Van, aki kér és van, aki ad vagy nem ad. Amde vannak jólöltözött koldusok is, akiknek nem pénzre, hanem valami másra van szükségük. Kinek jóbarátja, jó szóra, társra, belső békére, vonzó életcélra lenne szüksége. Ezt így nem látjuk, kívülről, általában, nincs ráírva az emberre a belső szegénység, a belső hiány. Itt van például ez az értelmiséginek kinézéssel férfi, aki napjában többször is átmegy az aluljárón, s bár nem koldul, mégis a nélkülözők közé tartozik. Hosszasabban kell figyelni, ha észre akarjuk venni, mi foglalkoztatja. Szokásos útjai során időnkint bemegy a közeli templom fő bejáratán, kijön a mellékajton, nézegeti a közeli könyvesboltok kirakatait, szót vált az idősebb újságárussal, találkozik arra járó barátjaival, beszélget, magára marad, továbbmegy, nézelődik, időnkint sóhajtozik. Nem különös ez sem a mai, sem az egykori világban.

Ez az ember, könnyű kitalálni, én vagyok. Istent keresem, nemcsak most, hanem az egykori feljegyzések tanúsága szerint jó három évtizede. Persze, korábban is kerestem, nagy igyekezettel, csakhát arról nincsenek okmányaim, legfeljebb egy használt misekönyv, egy kissé szakadt Kempis, néhány, kézzel másolt kórusmunka, jegyzetfüzetek, emlékképek. A kortársaim által jól ismert könyvek azt az érzést keltették bennem, hogy minden a helyén van, szellemi biztonságban élek az egyébként egyre inkább megváltozni látszó világban. Megvívám a többszörös küzdelmet az újabb és újabb nehézségekkel, kitarítottam, elfáradtam, újból erőt kaptam, majd egy pillanatban nagyon egyedül éreztem magam. Ekkor elsírtam a 151. zsoltárt, majd tovább igyekeztem, hiszen bennem volt tennivaló, amit csak én magam végezhettem el. Ha körülnéztem, barátaimat láttam. Mindenki ugyanazt gondolták, amit én. Nem álltunk meg. Lehet egy pillanatig erőtlené válni, de hamar össze kell szedni magunkat, ezt várják el tőlünk, ezt várjuk el önmagunktól. Egyszer azonban furcsa fintort vág felénk a történelem. Azt sem várja el tőlünk, amiről azt gondoltuk, hogy elvárja, legfeljebb nem beszél, mert nem beszélhet róla, mert megtiltották neki és engedelmeskedett az érteseknek. Clio új lapot nyit, s ezeken az oldalakon más történet kezdődik. Vagy mégsem, csupán aktualizált díszletekkel és új szereplőkkel folytatódik tovább ugyanannak a